

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 105/02-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2002 predbežne prerokoval sťažnosť F. T., bytom Š., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Nc 82/99 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 396/01 o návrhu sťažovateľa na zverenie maloletej dcéry do jeho výchovy, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť F. T. v časti namietajúcej priet'ahy v konaní, a tým porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Nc 82/99 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 396/01 o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. Sťažnosť F. T. v časti namietajúcej porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Nc 82/99 a postupom Krajského súdu

v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 396/01 o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

3. Sťažnosť F. T. v časti namietajúcej porušenie práva na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 17 Nc 82/99-152 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co 396/01-206 o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 22. mája 2002 doručené podanie F. T. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom Š., zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., s pripojenými prílohami. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ ním namietal porušenie označených základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 11. mája 2001 v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Nc 82/99 a v konaní, ktoré mu predchádzalo (ako súdu prvostupňového v konaní o návrhu sťažovateľa na zverenie maloletej dcéry do jeho výchovy), ako aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co 396/01-206 z 13. februára 2002, ktorý zamietavý rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Na základe dôvodov uvedených vo svojom podaní sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v jeho veci konal prednostne a rozhodol takto: „rozsudkom Okresného súdu Bratislava 5 z 11. 5. 2001, č. k. 17 Nc 82/99-152 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13. 2. 2002, sp. zn. 16 Co 396/01 a konaním im predchádzajúcim, boli porušené práva navrhovateľa, upravené v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd uvedené rozhodnutia zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava 5 na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva navrhovateľovi primerané finančné zadostučinenie ako náhrady nemajetkovej ujmy v sume 600.000 Sk, ktorú mu vyplatia odporcovia solidárne v lehote do 2 mesiacov.

Ústavný súd zaväzuje odporcov nahradiť navrhovateľovi na trovách konania sumu 100.000 Sk, tiež v lehote do 2 mesiacov.“

II.

Ústavný súd došlé podanie predbežne prerokoval a vychádzajúc z jeho obsahu a petitu ho posúdil ako sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, ktorou fyzická osoba namieta porušenie svojich základných práv podľa ústavy a medzinárodnej zmluvy o ľudských právach postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov v prvostupňovom a odvolacom konaní o návrhu sťažovateľa na zverenie maloletej dcéry do jeho výchovy. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Existenciu takýchto dôvodov pritom skúmal osobitne vo vzťahu k tým jednotlivým základným právam a slobodám, ktorých porušenie sťažovateľ namietal.

1. Porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietal sťažovateľ tak postupom Okresného súdu Bratislava V vo veci samej, ako aj pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zo 17. novembra 1999. Sťažovateľ ďalej namietal aj prietahy v konaní Krajského súdu v Bratislave pri rozhodovaní o jeho odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 11. mája 2001. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keďže ňou namietal prietahy v súdnych konaniach, ktoré v dobe podania sťažnosti na ústavný súd už boli právoplatne skončené. Vzhľadom na povahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd „poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov len vtedy, ak bola táto na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu

namietaného práva došlo alebo keď porušenie v tomto čase ešte trvalo“ (I. ÚS 34/99, III. ÚS 116/01), v dôsledku toho je mu možné poskytnúť účinnú ochranu, pričom vychádza z toho, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia. K vytvoreniu... stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.“ (I. ÚS 10/98, II. ÚS 32/00). Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdov v konaniach už právoplatne skončených, bolo potrebné jeho sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľ namietal tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na súdnu ochranu, resp. spravodlivý súdny proces). Porušenia tohto práva sa mali dopustiť všeobecné súdy tým, že „odmietli vykonať sťažovateľom navrhnutý podstatný dôkaz“ a „odmietli sa zaoberať návrhom sťažovateľa aj ohľadne úpravy styku s maloletým dieťaťom“. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd zistil, že sa ňou namietalo procesné pochybenie predovšetkým Okresného súdu Bratislava V, a to pokiaľ ide o rozsah vykonaného dokazovania, ako aj rozhodnutie o návrhu sťažovateľa ohľadom úpravy jeho styku s maloletou dcérou. Ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú, keďže sa ňou namietalo porušenie jeho základných práv, ktorých ochrany sa v čase konania a rozhodovania všeobecných súdov mohol domáhať pred ústavným súdom (a za splnenia procesných podmienok) do 31. decembra 2001 prostredníctvom dostupných prostriedkov individuálnej ochrany (ústavná sťažnosť podľa čl. 127, resp. podnet podľa čl. 130 ods. 3 ústavy). Ústavný súd pri rozhodovaní o tejto časti sťažnosti (a v súlade so svojou doterajšou judikatúrou) vychádzal z toho, že „Ústavná a ani zákonná úprava „novej sťažnosti“ (a od 1. januára 2002) pred ústavným súdom ju nekvalifikuje ako prostriedok ochrany ľudských práv a základných slobôd nahrádzajúci individuálne konanie o ochrane ľudských práv a základných slobôd pred ústavným súdom dostupné sťažovateľovi do 31. decembra 2001 (II. ÚS 1/02, II. ÚS 29/02, II. ÚS 35/02, II. ÚS 40/02). Sťažovateľ však túto možnosť konania pred ústavným súdom nevyužil a ani nepreukázal, že by jej využitiu v uvedenom období bránili vážne prekážky.

Nad rámec tejto časti odôvodnenia tiež ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mohol označené procesné pochybenia prvostupňového súdu napadnúť opravným prostriedkom, a to odvolaním proti rozsudku prvostupňového súdu (minimálne s odkazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. b), c) a d) Občianskeho súdneho poriadku). Z priloženej kópie odvolania proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V však nevyplýva, že by v ňom sťažovateľ vôbec poukázal aj na procesné pochybenia prvostupňového súdu, ktoré uviedol vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu.

3. Sťažovateľ napokon namietal aj porušenie čl. 8 ods. 1 dohovoru, t. j. „práva na rešpektovanie rodinného života“, keďže „súdy svojimi autoritatívnymi rozhodnutiami rozdelili rodinu“. Ústavný súd sťažnosť navrhovateľa aj v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci, keďže o ochrane základného práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozhodujú (a aj rozhodovali) všeobecné súdy, a nie ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti podotýka, že neúspech v konaní pred všeobecným súdom vo veci spadajúcej do jeho právomoci nie je dostačujúcim dôvodom na založenie právomoci ústavného súdu konať o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2002